

לקוטי מוהר"ן

מתרגם

î ÁÔ[ ] ^|ã @ÁP[|ã[} •ÁP[~ ç^æ çÁĪ
î Á , , È| ^ • ^ çÈĪ |æÈ

לקוטי מוֹהַר"ן

מתרגם

כל הזכויות שמורות © אמת ואמונה

France	ישראל
06-61963858	02-9998159
01-43738240	050-6682044

הודפס בירושלים עיה"ק תשס"ז

SHMUEL MOSHE KREMER

Author Of *Mayanim B'Nechalim*

President, Talmud Tora BRESLOV

Rosh Kollel OR HANELAM

8 Yohanan Mizrahi St. Tel. 972-2-5829514

JERUSALEM

שמואל משה קרמר

מח"ס מעיינים בנחלים

נשיא תלמוד תורה ברמ"ב ירושלים

ור"כ אור הנעלם ברמ"ב

רח' יוחנן מזרחי 8 טל. 02-5829514

עיה"ק ירושלים תובב"א

בס"ד, כ"א אלול תשס"ו

הנה הגיעו הימים אשר יש בהם חפץ, כאשר מיום ליום מתרבים הלומדים וההוגים בספה"ק ליקוטי מוהר"ן, כהבטחת רבינו ז"ל שכן יהי' לפני ביאת המשיח כנודע, הן מצד אנשים רמי מעלה ת"ח ומקובלים והן פשוטי עם וכן רבים מאלה שהתקרבו זה מקרוב לתורה ומצוות ומחפשים צרי ומרפא לנפשם בספרי רבינו הק'.

והנה ידוע שיחד עם גודל העמקות הנפלאה שנמצאת בסה"ק ליקוטי מוהר"ן, הנה הוא גם שוה לכל נפש שגם מי שקצרה ידו להבין דברים עמוקים גם הוא יכול למצוא מרגוע לנפשו בספר קדוש זה כפי אשר יאיר ה' עיני שכלו להבין הכוונה הפשוטה שהכניס רבינו ז"ל בתורתו הקדושה (כדברי מוהרנ"ת ז"ל בהקדמה).

אך דא עקא שחלק גדול מפשוטי העם החפצים ומשתוקקים גם הם להרוות נפשם ממי הנחל, לא הורגלו עדיין בלשון הארמי השכיח הרבה בספר הקדוש הזה בהבאותיו מדברי הזוה"ק והתיקונים, וכן שכיחים בספר הרבה מושגים קבליים שאינם מובנים לכל, ודבר זה מהווה להם עיכוב ומניעה מלהגות בספר הקדוש ונמצאו מפסידים, כי גאו מי הנחל אשר לא יעבר.

לכן דבר טוב והגון הגו האברכים היקרים מאנ"ש שליט"א בעלי עמותת "אמת ואמונה", להדפיס מחדש את ספר ליקוטי מוהר"ן בצורה יפה ובצד כל מילה ארמית לתרגם אותה בסוגריים ללשון הקודש ובד בבד גם, עד כמה שהיד מגעת, לבאר באופן הכי פשוט את מושגי הקבלה, והטילו את העבודה הקדושה על אחד מאנ"ש שליט"א המוכר לי מאד ובס"ד הצליח במלאכתו עצהיו"ט.

ובעזה השי"ת יתקרבו עי"ז הרבה ללמוד בספר הקדוש הזה וימצאו מרפא ותעלה לנפשם בדברי העצות הקדושות והמוסר הנפלא היוצאים מכל תורה ותורה להטות לבבם אל השי"ת, לשוב אליו באמת. ובזכות זה נקווה אל השי"ת שיתקרבו פעמי משיח לגאלנו גאולה שלימה בעגלא ובזמן קריב אכ"ר.

שמעון אר"ל

לזכרון עולם בהיכל ה'
ולעילוי נשמת

רבי ישראל בער אודסר
בן אייזיק שלמה

זכותו יגן עלינו אמן

גַּדְהוּ הַשְּׁעָר לַה' צְדִיקִים יָבֹאוּ בּוֹ

סֵפֶר

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא מִי כְמוֹהוּ מוֹרֵה. הַיּוֹצֵא בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָה. מִפִּי קִדְשִׁים. נְבוֹן לַחַשׁ וְחָכֵם חֲרָשִׁים. הֵלֹא הוּא כְבוֹד אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ. הָרַב הָאֲמֵת. הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ הָאֲמֵתִי. נֶחֱל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה. אוֹר יִשְׂרָאֵל וְקְדוּשׁוֹ. הַמְּפָרָסֵם בְּכָל קְצוֵי אֶרֶץ וְיָם רְחוֹקִים. שְׁמוֹ קִדְשׁ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ הָרַב רַבִּי נַחֲמָן זָכָר צְדִיק וְקְדוֹשׁ לְבָרָכָה, מְקַהֵלֵת בְּרַסְלָב. בְּהַרְבֵּה הַתִּיק וְחָסִיד מו"ה שְׁמֹחָה זצ"ל. בֵּן לְאוֹתוֹ צְדִיק הָרַב הַקְּדוֹשׁ הַמְּפָרָסֵם מו"ה נַחֲמָן הָאֲרִידֵעֲנִיקִיר זצוק"ל. וּמֵצַד אָמוֹ הַצְּדִיקֵת הַמְּפָרָסֵמֵת בְּשֵׁם טוֹב מֵרַת פִּיגָא זצ"ל. הוּא גֵיִן וְנִכְד לְהַרְבֵּה הַקְּדוֹשׁ רַבֵּן שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל. ק"ש מו"ה יִשְׂרָאֵל בַּעַל שֵׁם טוֹב זצוק"ל. יִשְׁמַח אָבִיהָ וְאִמָּהּ וְתַגַּל יוֹלְדֹתָהּ. עֲטַרֵת זְקֵנִים בְּנֵי-בָנִים. בְּזִכּוֹתֵם יָאִיר עֲלֵינוּ חֲסֵדֵי דָוִד הַנְּאֻמָּנִים. וְנִזְכֵּה לַחֲזוֹת בְּנַעֲמֵם ה' פָּנִים אֶל פָּנִים. חֵישׁ קַל מִהֲרָה נָשׁוּב לְצִיּוֹן בְּרַנָּנִים. בְּמִהֲרָה בְיָמֵינוּ אָמֵן:

לְכוּ חֲזוּ מַפְעָלוֹת ה', הַתְּגָלוֹת נִפְלְאוּ מִסוּד גְּדֻלַּת
הַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי ז"ל:

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי הִבְטִיחַ שֶׁלֹּא תִשְׁתַּכַּח תּוֹרָה
מִיִּשְׂרָאֵל עַל-יָדוֹ, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבּוּתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה
(שַׁבַּת קַלְח): כְּשֶׁנִּכְנְסוּ רַבּוּתֵינוּ לַכֶּרֶם בְּיַבְנָה, אָמְרוּ: עֲתִידָה
תּוֹרָה שֶׁתִּשְׁתַּכַּח מִיִּשְׂרָאֵל. וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי שֶׁלֹּא
תִּשְׁתַּכַּח. שְׁנֵאמַר: כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זֵרְעוֹ. וְכַמְבָּאֵר בְּזֵהר
(נִשְׂא דָף קכד): בְּהַאי חֲבוּרָא דְאִיהוּ [בְּחִבּוּר זֶה שֶׁהוּא] סֵפֶר הַזֵּהר
יִפְקוּן בֵּה מִן גְּלוּתָא [יֵצְאוּ בּוֹ (עַל יָדוֹ) מִן הַגְּלוּת]:

וְעַתָּה בּוֹא וּרְאֵה וְהִבֵּן נִפְלְאוֹת נִסְתָּרוֹת שֶׁל תּוֹרַתְנוּ
הַקְּדוּשָׁה: כִּי עַל-כֵּן סָמַךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי עַצְמוֹ עַל זֶה
הַפְּסוּק כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זֵרְעוֹ, כִּי בְּאֵמַת בְּזֵה הַפְּסוּק
בְּעַצְמוֹ מְרַמֵּז וְנִסְתָּר סוּד הַזֶּה, שֶׁעַל-יְדֵי זֵרְעוֹ שֶׁל יוֹחָאי,
שֶׁהוּא רִשְׁבִי, עַל-יָדוֹ לֹא תִשְׁתַּכַּח הַתּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל. כִּי סוֹפֵי
תְּבוֹת שֶׁל זֶה הַפְּסוּק: כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זֵרְעוֹ – הֵם אוֹתוֹת
יוֹחָאי. וְזֶה שֶׁמְרַמֵּז וּמְגַלֶּה הַפְּסוּק, כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זֵרְעוֹ –
מִפִּי זֵרְעוֹ דִּיקָא [מְדִיקָא], הֵינּוּ [כְּלוֹמַר] מִפִּי זֵרְעוֹ שֶׁל זֶה בְּעַצְמוֹ
שֶׁהוּא מְרַמֵּז וְנִסְתָּר בְּזֵה הַפְּסוּק שֶׁהוּא הַתְּנָא יוֹחָאי כִּי
עַל-יְדֵי זֵרְעוֹ שֶׁל יוֹחָאי שֶׁמְרַמֵּז בְּזֵה הַפְּסוּק בְּסוֹפֵי תְּבוֹת
כַּנֵּ"ל, שֶׁהוּא רִשְׁבִי, עַל-יָדוֹ לֹא תִשְׁכַּח הַתּוֹרָה, כִּי בְּזֵהר דָּא
יִפְקוּן מִן גְּלוּתָא [כִּי בְּזֵהר זֶה יֵצְאוּ מִן הַגְּלוּת] כַּנֵּ"ל:

וְדַע, שֶׁסוּד רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּעַצְמוֹ הוּא מְרַמֵּז בְּפְסוּק אַחַר. כִּי
דַע, כִּי הַתְּנָא הַקְּדוּשׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן הוּא בְּחִינַת (דְּנִינְאֵל ד') עֵיר
וְקַדִּישׁ מִן שְׁמֵי נַחִית [מְלֻאָךְ וְקְדוּשׁ יָרַד מִן הַשָּׁמַיִם] –
רְאִישֵׁי תְּבוֹת שְׁמַעוֹן וְכו':

אֲשֶׁרֵי תְּמִימֵי דָרָךְ א

בְּעֶזְרַת אֵל עֲלִיּוֹן אֲשֶׁר שָׁמַיִם וָאָרֶץ קָנָה. וְנָתַן לָנוּ אֶת
תּוֹרָתוֹ מִמִּדְבַּר מִתְּנָה. נִתְחִיל לְהַדְפִּיס חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים
וְנוֹרָאִים עַל מַאֲמְרֵי רַבָּה בַּר בַּר חֲנָה. בְּזִכּוֹת זֶה נִזְכָּה
לְעֹלוֹת לְצִיּוֹן בְּרַנָּה. אֶל קְרִית מֶלֶךְ דָּוִד חֲנָה:

א אֲשֶׁרֵי

תְּמִימֵי דָרָךְ, הַהוֹלְכִים בְּתוֹרַת ה': (תהלים קיט)

דַּע כִּי עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה נִתְקַבְּלִים כָּל הַתְּפִלוֹת וְכָל
הַבְּקָשׁוֹת שָׁאֲנוּ מִבְּקָשִׁים וּמִתְפִּלָּלִים, וְהַחֵן
וְהַחֲשִׁיבוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִתְעַלָּה וְנִתְרוֹמַם בְּפָנָי כָּל מִי
שֶׁצָּרִיכִין, הֵן בְּרוּחָנֵי הֵן בְּגִשְׁמֵי; כִּי עֲכָשׁוּ בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ
הַרְבֵּים חֵן וְחֲשִׁיבוֹת הָאֱמֶתִי שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִפְל, כִּי
עֲכָשׁוּ עֶקֶר הַחֲשִׁיבוֹת וְהַחֵן הוּא אֶצְלָם, אֲבָל עַל-יְדֵי
הַתּוֹרָה נִתְעַלָּה הַחֵן וְהַחֲשִׁיבוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי
הַתּוֹרָה נִקְרָאת (מְשַׁלִּי ה'): אֵילַת אֲהָבִים וַיַּעֲלֵת חֵן,
שֶׁמַּעֲלָה חֵן עַל לוֹמְדֶיהָ (עֲרוּבִין נד:), וְעַל-יְדֵי זֶה
נִתְקַבְּלִין כָּל הַתְּפִלוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת:

כִּי אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בְּהִשְׁכָּל שֶׁל
כָּל דָּבָר וּלְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ אֶל הַחֲכָמָה וְהַשְׁכָּל שֵׁישׁ בְּכָל
דָּבָר, כְּדֵי שֶׁיֵּאִיר לוֹ הַשְׁכָּל שֵׁישׁ בְּכָל דָּבָר, לְהִתְקַרֵּב

לְהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי אוֹתוֹ הַדָּבָר, כִּי הַשֶּׁכֶל הוּא
אֹר גָּדוֹל, וּמְאִיר לוֹ בְּכָל דְרָכָיו, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (קֹהֶלֶת ח):
חֲכָמַת אָדָם תָּאִיר פָּנָיו.

וְזֶה בְּחִינַת יַעֲקֹב, כִּי יַעֲקֹב זָכָה לַבְּכוֹרָה, שֶׁהוּא
רֵאשִׁית, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲכָמָה (תְּקוּנִים תְּקוּן יד, זֶהר מִשְׁפָּטִים
קכא:), כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (תְּהִלִּים קיא): רֵאשִׁית חֲכָמָה. וְזֶה
בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כז): וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פְעָמִים, וְתִרְגּוּם
אוּנְקָלוֹס: וְחֲכָמֵנִי [הַחֲכִים עָלַי]. וְזֶה בְּחִינַת שֶׁמֶשׁ,
כִּי הַשֶּׁכֶל הוּא מְאִיר לוֹ בְּכָל דְרָכָיו כְּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ. וְזֶה
בְּחִינַת (מִשְׁלֵי ד): וְאֵרַח צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגַה הוֹלֵךְ וְאוֹר
עַד נֶכוֹן הַיּוֹם. וְזֶה בְּחִינַת חַיִּית, לְשׁוֹן חַיּוֹת, כִּי
הַחֲכָמָה וְהַשֶּׁכֶל הוּא הַחַיּוֹת שֶׁל כָּל דָּבָר, כְּמוֹ
שֶׁפָּתוּב (קֹהֶלֶת ז): הַחֲכָמָה תַּחֲיֶה וְכוּ'.

אֲךָ מִחֲמַת שֶׁאוֹר הַשֶּׁכֶל גָּדוֹל מְאֹד, אֵי אֶפְשָׁר
לְזָכוֹת אֵלָיו כִּי אִם עַל־יְדֵי בְּחִינַת נוֹן, שֶׁהוּא
בְּחִינַת מַלְכוּת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (תְּהִלִּים עב): לִפְנֵי שֶׁמֶשׁ
יִנוּן שָׁמוֹ, וּפְרַשׁ רַש"י: לְשׁוֹן מַלְכוּת. וְזֶה בְּחִינַת
לְבָנָה, כִּי הַלְּבָנָה אֵין לָהּ אוֹר מֵעַצְמָהּ, כִּי אִם מֵהַ
שֶׁמֶקְבֵּלֶת מֵהַשֶּׁמֶשׁ (זֶהר וַיְחִי דָף רלח. וַדָּף רמט:). וְזֶהוּ
בְּחִינַת מַלְכוּת, דְּלִית לָהּ מַגְרָמָה כְּלוּם [שְׂאִין לָהּ

מַעֲצָמָה כְּלוּם], אֵלֶּא מֵה שְׁמִקְבֻּלַת מִן הַחֵית, שְׁהִיא
בְּחֵינַת חֲכָמָה, בְּחֵינַת שְׁמֵשׁ כַּנ"ל, וְנַעֲשֶׂה אוֹר
הַלְבָּנָה כְּאוֹר הַחֲמָה.

אָבֵל מִי שְׂאִינוּ מְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ אֶל הַשֶּׁכֶל וְהַחֲכָמָה
וְהַחֵיּוֹת שֵׁישׁ בְּכָל דְּבָר, זֶה בְּחֵינַת עֲשׂוֹ, שְׁבִזָּה אֶת
הַבְּכוֹרָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית כה): וַיִּבֶז עֲשׂוֹ אֶת
הַבְּכֹרָה; דְּהֵינּוּ [כְּלוּמֵר] הַשֶּׁכֶל כַּנ"ל בְּחֵינַת (מִשְׁלֵי יח):
לֹא יִחְפֹּץ כְּסִיל בְּתַבּוּנָה כִּי אִם בְּהַתְגַּלוּת לְבוֹ.

וְזֶה בְּחֵינַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, בְּחֵינַת לְבָנָה דְּסִטְרָא
אֲחָרָא [שֶׁל צַד הָאֲחֵר (צַד הַטְּמָאָה)], שְׁעָלִיָּה נֶאֱמַר
(יִשְׁעִיָּה כד): וְחַפְּרָה הַלְבָּנָה וְכו'. וְזֶה בְּחֵינַת יֵצֵר טוֹב
וַיֵּצֵר הָרָע, כִּי הַיֵּצֵר טוֹב נִקְרָא מְסַכֵּן וְחֲכָם (קִהְלֵת ד),
בְּחֵינַת מַלְכוּת, שְׁהִיא בְּחֵינַת עֲנִיָּה וְדִלָּה, דְּלִית לָהּ
מְגֻרְמָה כְּלוּם [שְׂאִין לָהּ מַעֲצָמָה כְּלוּם], כִּי אִם מֵה
שְׁמִקְבֻּלַת מַחֲכָמָה. וַיֵּצֵר הָרָע נִקְרָא מְלַךְ זָקֵן וְכִסִּיל
(שִׁם), בְּחֵינַת מַלְכוּת דְּסִטְרָא אֲחָרָא [שֶׁל צַד הָאֲחֵר (צַד
הַטְּמָאָה)], שְׂאִינָה חֲפִצָּה בְּחֲכָמָה וְשֶׁכֶל, בְּחֵינַת לֹא
יִחְפֹּץ כְּסִיל בְּתַבּוּנָה וְכו' כַּנ"ל.

וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְתַן כַּח לְבְּחֵינַת מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה
לְהַתְגַּבֵּר עַל מַלְכוּת דְּסִטְרָא אֲחָרָא [שֶׁל צַד הָאֲחֵר (צַד

הטמאה), וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ה.): לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע. ועל-ידי מה נותן כח למלכות דקדשה, על-ידי התורה שהוא עוסק בכח (כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שם: לעולם ירגיז וכו', אי אזל [אם הלך (היצר הרע)] - מוטב, ואם לאו [לא הלך] - יעסק בתורה), וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (קדושין ל:): אם פגע בך מגול זה, משכהו לבית-המדרש. כי על-ידי התורה נותן כח למלכות דקדשה.

ואזי מקבלת המלכות, שהיא בחינת נ חיות מן החכמה, שהיא בחינת ח. ונתחבר ונתקשר הח והנ, ונעשה אור הלבנה כאור החמה, וכשזה קם זה נופל, ואזי נופל ונתבטל מלכות הרשעה, כמו שכתוב (הושע יד): כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם, ופשעים יכשלו בם. הינו [כלומר] על-ידי דרכי ה', הינו [כלומר] התורה, על-ידי-זה הצדיקים שדבקים במלכות דקדשה, הם נתחזקים ומקבלים כח על-ידי-זה. ופשעים יכשלו בם בחינת מלכות הרשעה, בחינת היצר הרע, שנופל ונכנע על-ידי התורה, כנ"ל:

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַבְּלִים כָּל הַתְּפִלוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת, כִּי עָקֵר מֵה שְׂאִין נִתְקַבְּלִין הַבְּקָשׁוֹת הוּא מַחֲמַת שְׂאִין לְהַדְּבָרִים חוֹ, וְאִין נִכְנָסִין בְּלֵב שֶׁל זֶה שְׂמַבְקָשִׁין מִמֶּנּוּ כְּאֵלוֹ אִין בְּלָבוֹ מְקוֹם שֶׁיִּכְנָסוּ הַדְּבָרִים בְּלָבוֹ, מַחֲמַת שְׂאִין לְהַמְבַקֵּשׁ חוֹ, שֶׁיִּכְנָסוּ הַדְּבָרִים בְּלָבוֹ שֶׁל זֶה, שְׂמַבְקָשִׁין מִמֶּנּוּ; אֲבָל עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה נִתְחַבְּרִין וְנִתְקַשְׂרִין הַגּוֹ וְהַחַ כַּנִּל, וְנַעֲשֶׂה חוֹ, וְעַל-כֵּן נִקְרָאת הַתּוֹרָה יַעֲלֵת חוֹ (מְשַׁלֵּי ה), וְאִזִּי זֹכָה שֶׁדְּבָרָיו הֵם דְּבָרֵי חוֹ, וְאִזִּי נִתְקַבְּלִין דְּבָרָיו וּבְקָשׁוֹתָיו, כְּמוֹ מִי שֶׁמְדַבֵּר דְּבָרֵי חוֹ, שֶׁנִּכְנָסִין הַדְּבָרִים בְּלֵב הַמְתַבַּקֵּשׁ, דֵּהֵינּוּ [כְּלוֹמֵר] זֶה שְׂמַבְקָשִׁין מִמֶּנּוּ.

וְזֶה בְּחִינַת ת, הֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׁנֵת־חֲבָרוֹ וְנִתְקַשְׂרוּ הַחֵי"ת וְהַנּו"ן וְנַעֲשֶׂה בְּחִינַת "חוֹ", עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת תִּי"ו, שֶׁהוּא לְשׁוֹן חֲקִיקָה וְרִשְׁימָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (יחזקאל ט): וְהַתִּוִּת תִּי"ו, כִּי עַל-יְדֵי הַחוֹ נִחְקַק וְנִרְשָׁם מְקוֹם בְּלֵב הַמְתַבַּקֵּשׁ לְקַבֵּל הַבְּקָשָׁה, כִּי עַל-יְדֵי הַחוֹ נִתְקַבְּלוּ דְּבָרָיו. נִמְצָא, שֶׁבְּחִינַת הַחוֹ חֲקַק מְקוֹם בְּלֵב זֶה שְׂמַבְקָשִׁין מִמֶּנּוּ, כְּדֵי שֶׁיִּכְנָסוּ דְּבָרָיו בְּלָבוֹ, וְיִקְבַּל בְּקָשָׁתוֹ; וְהַחֲקִיקָה וְרִשְׁימָה זֶה בְּחִינַת תִּי"ו כַּנִּל. וְזֶהוּ (קֵהֶלֶת ט): דְּבָרֵי חֲכָמִים בְּנַחַת נִשְׁמָעִים. נַחַת דִּיקָא [מְדִיק], הֵינּוּ [כְּלוֹמֵר] בְּחִינַת חוֹ

הנ"ל והת הנ"ל, ועל-ידי-זה נעשה אותיות נחת, ואז
נשמעים דבריו ונתקבל בקשתו כנ"ל:

ועל-כן יעקב, שהוא בחינת השכל כנ"ל, על-כן זכה
לחן, כמו שכתוב (בראשית לג): כי חנני אלקים וכו';
ועל-כן ברוך את השבטים בחן, כמו שכתוב (שם):
הילדים אשר חנן וכו'; ובנימין לא היה אז. ועל-כן
ברכו יוסף בחן, כמו שכתוב (שם מג): אלקים יחננו
בני.

ודוקא יוסף היה יכול לברכו בחן, כי יוסף היה כלול
ביותר מבחינת יעקב, כמו שכתוב (שם לז): אלה
תלדות יעקב יוסף; כי הוא היה עקר תולדותיו, כי
יעקב ויוסף פחדא חשיבי [נחשבים כאחד], ועל-כן
נאמר ביוסף (דברים לג): בכור שורו הדר לו. בכור הוא
בחינת השכל כנ"ל, וזהו שורו לשון הסתכלות, כי
צריכין להסתכל בהשכל שיש בכל דבר כנ"ל. וזהו
הדר לו, תרגם אונקלוס: זיו לה [מאיר לו], לשון אור,
כי השכל מאיר לו בכל דבר; אפלו במקום שהיה
אפל וחשך, מאיר לו השכל, כשזוכה להסתכל על
השכל שיש שם בכל דבר, ומקרב אותו להשם
יתברך.

וְזֶה פְּרוּשׁ: מֵה שְׂאֵמֶר רֶשֶׁב"ם:

רְבֵה בַר בַּר חֲנָא: (סִפְרוּ צוּצִיתָא דְנוּרָא חוּרְתָא.
 לִי יוֹרְדֵי הַיָּם) הָאִי גֵלָא אֵשׁ לְבָנָה, וּמְלֶאךָ מַזִּיק
 דְּמִטְבֵּעַ לְסַפִּינְתָא [אוֹתוֹ] הוּא.

גַּל שְׂמִטְבִּיעַ אֶת הַסְּפִינָה] מִתְחַזֵּי כִי צוּצִיתָא דְנוּרָא
 חוּרְתָא בְּרִישָׁא [נִרְאָה כְּמוֹ נִיצוּץ שֶׁל אֵשׁ לְבָנָה בְּרִאשׁוֹ]
 וּמְחִינֵן לָהּ בְּאַלּוֹתָא [וְאָנוּ מִכִּים אוֹתוֹ בְּמַקַּל] דְּחַקִּיק
 עֲלֵה אֶהֱיָה אֲשֶׁר אֶהֱיָה [שְׂחַקוּק עָלָיו אֶהֱיָה אֲשֶׁר אֶהֱיָה]

(בבא בתרא עג):

גֵּלָא - הוּא הַיֵּצֵר הָרַע. דְּמִטְבֵּעַ לְסַפִּינְתָא הוּא הַחַן
 וְהַחֲשִׁיבוֹת, לְשׁוֹן סָפוֹן וְחָשׁוּב, כִּי הַיֵּצֵר הָרַע רוֹצֵה
 לְהַטְבִּיעַ וּלְהַשְׁפִּיל, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, בְּחִינַת הַחַן
 וְהַחֲשִׁיבוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקֻדְשָׁה.
 וּמִתְחַזֵּי כִי צוּצִיתָא דְנוּרָא חוּרְתָא בְּרִישָׁא, כִּי
 מִתְחַלָּה הַיֵּצֵר הָרַע מִתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּמַצּוֹת וּמִטְעָה
 אֶת הָאָדָם כְּאִלוֹ מְסִיתוֹ לַעֲשׂוֹת מַצּוּה. וְזֶהוּ בְּחִינַת
 צוּצִיתָא דְנוּרָא חוּרְתָא, אֵשׁ לְבָנָה; אֶף-עַל-פִּי-כֵן
 מְלֶאךָ מַזִּיק הוּא.

וּמְחִינֵן לָהּ בְּאַלּוֹתָא דְּחַקִּיק עֲלֵה אֶהֱיָה וְכו', הֵינוּ
 [כְּלוֹמַר] שְׂעַקֵר הַכֹּנְעָתוֹ שֶׁל הַיֵּצֵר הָרַע הוּא עַל-יְדֵי

התורה, שהיא כלה שמותיו של הקדוש-ברוך-הוא. והתורה היא בחינת וי"ו. כי הלוחות, ארפן וי"ו [ששה טפחים] ורחבן וי"ו [ששה טפחים] (בבא בתרא יד). וזהו בחינת אלותא, דהינו [כלומר] מקלות דחקיק עליה אהיה וכו', הינו [כלומר] שמות, בחינת התורה, שהיא בחינת וי"ו. והוי"ו הוא צורת מקל, והיא כלה שמותיו של השם יתברך, הינו [כלומר] שהתורה הקדושה היא מכניע את היצר הרע, שרוצה לעשות את האדם משגע ממש, חס ושלום. כי בעל-עברה הוא משגע, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה ג.): אין אדם עובר עברה אלא-אם-כן נכנס בו רוח-שטות. וכמו שהמשגעים צריכים להכותם ולשום עליהם שמות, כמו כן ממש התורה שעוסקין הוא בחינת מקלות ושמות, שבזה מכין ומכניעין את היצר הרע, ומגרשין מן האדם את השגעון והרוח שטות שנכנס בו בחינת ומחינן לה באלותא דחקיק עליה שמות וכו' כנ"ל:

וזהו אשרי תמימי דרך. אשרי לשון הסתכלות. תמימי דרך בחינת (בראשית כה): ויעקב איש תם, שהוא בחינת השכל כנ"ל. הינו [כלומר] לזכות

ט אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים ב

לְהִסְתַּפֵּל עַל הַשָּׂכַל שֵׁשׁ בְּכָל דָּבָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת
יַעֲקֹב אִישׁ תָּם, זֶה זֹכֵיךְ עַל-יַדֵי הַתּוֹרָה:

וְזֶהוּ הַהוֹלְכִים בְּתוֹרַת ה', כִּי עַל-יַדֵי שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה
בְּכַח, עַל-יַדֵי זֶה נוֹתֵן כַּח לְמַלְכוּת דְּקִדְשָׁה, בְּחִינַת
נו"ן, לְקַבֵּל מִן הַשָּׂכַל, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֵי"ת, וְאִזִּי
נַעֲשֶׂה חוֹן, וְנִתְקַבְּלִים דְּבָרָיו כַּנ"ל, וְאִזִּי נִתְעַלָּה הַחוֹן
וְהַחֲשִׁיבוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְכָל הַתְּפִלוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת
נִתְקַבְּלִים:

ב לְשׁוֹן רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה, אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֱהֲרֹן,
וְאִמְרַתְּ אֲלֵיהֶם, לִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמּוּיוֹ: (וַיִּקְרָא כֹּהֵן)

אִיתָא [מובא] בְּסִפְרָא דְצִנְיָעוֹתָא [חֵלֶק מִסְפֵּר הַזֵּהר
הַקְּדוֹשׁ בְּפִרְשֵׁת תְּרוּמָה, מְכַנֶּה סִפְרָא דְצִנְיָעוֹתָא] פֶּרֶק
ב' (זֵהר תְּרוּמָה קע"ז): מְנוּקְבָא דְפִרְדֵּשְׁקָא מִשְׁדֵּי רוּחָא
דְחַיִּי לְמִשְׁיחָא [מְנוּקֵב הַחֹטֵם נִמְשָׁד רוּחַ חַיִּים
לְמִשְׁיחַ].

א כִּי עֵקֶר כְּלֵי זֵינוּ שֶׁל מְשִׁיחַ הוּא הַתְּפִלָּה, שֶׁהוּא
בְּחִינַת חֹטֵם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה מ"ח): וְתִהְיֶה לְתִי אַחֲטָם
לְךָ; וּמִשָּׁם עֵקֶר חַיּוֹתוֹ, וְכָל מְלַחֲמָתוֹ שִׁיעֲשֶׂה וְכָל

הַכְּבִישוֹת שְׂיִכְבֹּשׁ – הַכֹּל מִשָּׁם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם יא):
 וְהִרְיָחוּ בִּירְאֵת ה' וְכו' – זֶה בְּחִינַת חוּטִים, וְזֶה עֵקֶר כְּלֵי
 זֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית מח): בְּחֶרְבִי וּבִקְשָׁתִי. וּפְרַשׁ
 רַש"י: תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה. וְכֵמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים מד): כִּי לֹא
 בִקְשָׁתִי אֶבְטַח וְכו' בְּאֱלֹהִים הִלְלֵנוּ, בְּחִינַת תְּהִלַּתִּי
 אַחֲטֵם לָךְ:

ב וְזֶה הַכְּלֵי זֵינוּ צָרִיךְ לְקַבֵּל עַל-יְדֵי בְּחִינַת יוֹסֵף,
 הֵינּוּ [כְּלוֹמֵר] שְׂמִירַת הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם מה):
 חֲגוּר חֲרָבָה עַל יָרֵךְ. וְכֵמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם קלב): מִפְּרִי
 בְטָנְךָ אֲשִׁית לְכֶסֶף לָךְ – זֶה בְּחִינַת מְשִׁיחַ, בְּחִינַת
 תְּפִלָּה. אִם יִשְׁמְרוּ בְּנֵיךָ בְּרִיתִי, הֵינּוּ [כְּלוֹמֵר]
 עַל-יְדֵי בְּחִינַת יוֹסֵף.

וְיוֹסֵף, שֶׁשָּׁמַר אֶת הַבְּרִית, נָטַל אֶת הַבְּכוֹרָה, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה*, * וְעַל-כֵּן יוֹסֵף בְּשִׁבְלֵי שְׂזָכָה
 בְּחִינּוֹת פִּי שְׁנַיִם, כִּי לְבְּחִינַת תְּפִלָּה, שֶׁהִיא
 הַתְּפִלָּה הוּא פִּי שְׁנַיִם. בְּחִינַת תְּהִלַּתִּי אַחֲטֵם
 שְׁנַיִם, שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם שְׂבָחוֹ בְּחִינַת חִיוֹת הַנְּמֻשָּׁךְ
 שֶׁל מָקוֹם וּשְׂאֵלַת צָרְכָיו. מְנוּקְבָא דְפִרְדֵּשׁקָא [מְנוּקָב
 הַחוּטִים] כְּנ"ל, עַל-כֵּן נִקְרָא בֵּן
 וְחָרַב פִּיפְיוֹת בִּידָם, פּוֹרַת יוֹסֵף, שֶׁהֵם בְּחִינַת

יא   אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים ב

תִּרְפָּ"ו [שֵׁשׁ מֵאוֹת שְׁמוֹנִים
וְשֵׁשׁ] אֲוֹרוֹת, שֶׁהֵם שִׁבְעָה
שְׁמוֹת: עֵב [יֹד הֵי וְיֹו הֵי,
גִימְטְרִיא ע"ב], סֵג [יֹד הֵי וְאוֹ
הֵי, גִימְטְרִיא ס"ג], מֵה [יֹד הֵה
וְאוֹ הֵה, גִימְטְרִיא מ"ה], בֵּן [יֹד
הֵה וְו הֵה, גִימְטְרִיא ב"ן], קִסָּא
[אֶלֶף הֵי יֹד הֵי, גִימְטְרִיא
קס"א], קִנָּא [אֶלֶף הֵה יֹד הֵה,
גִימְטְרִיא קנ"א], קִמָּג [אֶלֶף הֵה
יֹד הֵה, גִימְטְרִיא קמ"ג],
שְׁעוּלִין תִּרְפָּ"ו [שֵׁשׁ מֵאוֹת
שְׁמוֹנִים וְשֵׁשׁ], שְׁמֻקְבֵּל
מְנוּקְבָא דְפְרֻדְשָׁקָא [מְנוּקְבֵּ
הַחֻטִּים], כִּי פְרֻדְשָׁקָא
בְּגִימְטְרִיא תִרְפָּ"ו [שֵׁשׁ מֵאוֹת
שְׁמוֹנִים וְשֵׁשׁ].

בְּחִינַת שְׁתֵּי פִיּוֹת, בְּחִינַת
פִּי שְׁנַיִם. וְנֻטַּל מֵרְאוּבֵן
עַל-יָדֵי שְׁחָלָל יִצְוֵי
אָבִיו, כִּי הִיא תָּלוּי
בְּשִׁמִּירַת הַבְּרִית:

ג וּמִי שֶׁזָּכָה לְחָרֵב
הַזֶּה, צָרִיךְ לִידַע אִיךְ
לֶלְחֵם עִם הַחָרֵב, שֶׁלֹּא
יִטֶּה אוֹתָהּ לְיָמִין אוֹ
לְשִׁמְאֵל, וְשִׁיְהֵא קוֹלֵעַ
אֶל הַשְּׁעָרָה וְלֹא יַחֲטֵא:

וְזֶה אִי אֶפְשָׁר אֲלֵא
עַל-יָדֵי בְּחִינַת מְשַׁפֵּט,
כִּי מְשַׁפֵּט הוּא עִמּוּדָא
דְּאֻמְצֵעִיתָא [עִמּוּד
הָאֻמְצֵעִי], הֵינּוּ [כְּלוּמַר]

שְׁקוֹלֵעַ עִם כְּלֵי זֵינוֹ אֶל הַמְּקוֹם הַצָּרִיךְ וְאֵינוֹ מִטָּה
לְיָמִין וְלֹא לְשִׁמְאֵל, אֲלֵא לְאֻמְצֵעַ. וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים
ק"ב): יִכְלֹל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט.

ובשביל זה קבל יוסף את הבכורה דוקא מיִעקב, כמו שכתוב (בראשית מח): **ואני נתתי לה וכו' אני דיקא** [מדיק], שהוא בחינת משפט. וזה (תהלים פא): **כי חק לישראל הוא, בחינת ברית, כמו שכתוב: חק בשארו שם. משפט לאלהי יעקב, הינו [כלומר] שצריך יוסף לקבל זאת החרב מבחינת משפט, כדי שיכלכל דבריו במשפט. וזה (שם עב): משפטיה למלך תו, שמשיח יקבל מבחינת משפט:**

ד ועל־ידי מה זוכה לבחינת משפט על־ידי צדקה, שעל־ידי צדקה אוֹחֲזִין במדת המשפט, כמו שכתוב (דברים לג): **צדקת ה' עשה ומשפטיו, וכמו שכתוב (תהלים צט): משפט וצדקה ביעקב וכו', כי צדקה הוא על־ידי משפט, כמו שכתוב (שם עה): אלהים שפט, זה ישפיל וזה ירים - שמוריש לזה, ומעשיר לזה; וכשנותן צדקה הוא בבחינת זה ישפיל, שמחסר ממונו, ובבחינת זה ירים, שמעשיר לעני. נמצא, שאוחז על־ידי זה במדת משפט:**

ובשביל זה צריך להפריש צדקה קדם התפלה (ב"ב דף י. ובשו"ע או"ח סי' צ"ב ס"י), כדי שיוכל לכלכל דבריו במשפט, שיהא קולע אל השערה ולא יחטא:

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבָרְכָה (ב"ב קכג.): לָמָּה
 נָתַן יַעֲקֹב אֶת הַבְּכוֹרָה לְיוֹסֵף? בְּשִׁבִיל שְׁפָלְכֶל אוֹתוֹ.
 מִשָּׁל לְבַעַל-הַבַּיִת, שֶׁגִּדֵּל יָתוּם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וְכו', כְּמוֹ
 שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית מז): וַיִּכְלֹל יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת אָחָיו
 לֶחֶם לְפִי הַטָּף; כְּמוֹ (יחזקאל כא): הֵטַף אֶל דָּרוֹם (לְשׁוֹן
 דְּבוֹר). לְפִי הַטָּף, הֵינּוּ [כְּלוֹמַר] שֶׁהִיא שְׂגוּרָה תְּפִלָּתוֹ
 בְּפִיו עַל-יְדֵי הַצַּדִּיקָה, וְעַל-יְדֵי הַצַּדִּיקָה שֶׁעָשָׂה, נָתַן לוֹ
 יַעֲקֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשֻׁפֵּט, אֶת הַבְּכוֹרָה, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת תְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: וְאֲנִי נָתַתִּי לָךְ שְׂכָם. אֲנִי
 דִּיקָא [מְדִיק], שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשֻׁפֵּט:

ה וְעֵקֶר שֶׁל הַמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת הֵם עַל-יְדֵי קְלִקּוּל
 הַמְשֻׁפֵּט, כִּי מְשֻׁפֵּט הוּא בְּחִינַת עֵינַיִן [עֵינַיִם], כְּמוֹ
 שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית יד): וַיָּבֵאוּ אֶל עֵין מְשֻׁפֵּט, זֶה בְּחִינַת
 (דְּבָרִים לג): עֵין יַעֲקֹב. וְעַל-יְדֵי קְלִקּוּל מְשֻׁפֵּט בָּא קְלִקּוּל
 לְעֵינַיִן [לְעֵינַיִם], כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים טז): כִּי הִשְׁחַד יַעֲזֹר
 עֵינַי חֲכָמִים. זֶה בְּחִינַת מַחְשְׁבוֹת זְרוֹת שֶׁבַתְּפִלָּה,
 שֶׁהֵם עֲנָנִין דְּמַכְסִּין עַל עֵינַיִן [עֲנָנִים הַמְכַסִּים עַל
 הָעֵינַיִם], כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֵיכָה ג): סִכְתָּה בְּעַנָּן לָךְ וְכו'.

וּלְעֵתִיד, שִׁיתְקַן בְּחִינַת מְשֻׁפֵּט, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה א):
 צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תִּפְדָּה, אַזִּי יִתְעַבֵּר עֲנָנִין דְּמַכְסִּין עַל

לקוטי מוהר"ן

עינא [יסתלקו הענגים המכסים על העין], כמו שכתוב
 (שם נב): **כִּי עַיִן בְּעַיִן יֵרְאוּ בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן, וּבְשִׁבִיל זֶה
 נִקְרָא יוֹסֵף (בראשית מט): בֵּן פֶּרֶת עָלַי עַיִן:**

ו **וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לִכְוֹן בְּתַפְלָתוֹ, שִׁיקְשֶׁר עֲצָמוֹ
 לְצַדִּיקִים שְׂבִדוֹר, כִּי כָּל צַדִּיק שְׂבִדוֹר הוּא בְּחִינַת
 מֹשֶׁה מְשִׁיחַ, כְּמוֹ שֶׁמְצִינּוֹ שֶׁהַצַּדִּיקִים קוֹרִין זֶה לְזֶה
 מֹשֶׁה, כְּמוֹ: מֹשֶׁה שִׁפִּיר קְאָמְרַת [יָפָה אִמְרַת]. וּמֹשֶׁה
 זֶה בְּחִינַת מְשִׁיחַ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם מט): עַד כִּי יָבֵא
 שִׁילָה, דָּא [זֶה] מֹשֶׁה מְשִׁיחַ.**

**וְכָל תַּפְלָה וְתַפְלָה שְׁכָּל אֶחָד מִתַּפְלָל, הוּא בְּחִינַת
 אִיבֵר מֵהַשְּׂכִינָה, שֶׁהֵם אִיבְרֵי הַמְּשָׁכֵן, שְׂאִין שׁוּם
 אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יִכּוֹל לְאַעְלֵא שִׁיפָא בְּשִׁיפָא כָּל חַד
 לְדוּכְתָהּ, אֶלָּא מֹשֶׁה בְּלַחֹד [לְהַכְנִיס אִבְר בְּאִבְר כָּל
 אֶחָד לְמִקְוֹמוֹ, אֶלָּא מֹשֶׁה לְבַדוֹ]. בְּשִׁבִיל זֶה צָרִיךְ לְהַבְיֵא
 וּלְקַשֵּׁר כָּל הַתַּפְלוֹת לְצַדִּיק הַדוֹר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
 (שְׁמוֹת לט): וַיָּבִיאוּ אֶת הַמְּשָׁכֵן אֶל מֹשֶׁה וְהוּא יוֹדֵעַ
 לְאַעְלֵא שִׁיפָא בְּשִׁיפָא [לְהַכְנִיס אִבְר בְּאִבְר] וְלַעֲשׂוֹת
 אוֹתָהּ קוֹמָה שְׁלֵמָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם מ): וַיִּקֶּם מֹשֶׁה
 אֶת הַמְּשָׁכֵן:**

וְכָל הַתּוֹרָה שְׂאָדָם לּוֹמֵד לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת, כָּל

הָאוֹתוֹת הֵם נִיצוּצֵי נְשָׁמוֹת, וְהֵם נִתְלַבְּשִׁים בְּתוֹךְ
הַתְּפִלָּה, וְנִתְחַדְּשִׁים *
* כַּמּוּבָא בַּגְּלוּגִילִים, שְׁכַל
הַנְּשָׁמוֹת בְּאֵים בְּתוֹךְ
הַמַּלְכוּת בְּבַחֲנֵי עֵבוֹר
וְנִתְחַדְּשִׁים שָׁם.
וְנִתְחַדְּשִׁים *
זֶהוּ (תְּהִלִּים יט): הַשָּׁמַיִם
מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל, הֵינוּ
[כְּלוֹמַר] הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא

אֵשׁ וּמִים, הֵינוּ [כְּלוֹמַר] בְּחִינַת הַנְּשָׁמוֹת, וּבְאֵים
בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּבוֹד אֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(תְּהִלִּים סו): שִׁימוּ כְבוֹד תְּהִלָּתוֹ, בְּחִינַת: וְתִהְלֹתִי
אֲחֻטָּם לָךְ. וְהַנְּשָׁמוֹת עִם הַתְּפִלָּה הַנִּקְרָאת כְּבוֹד,
עַל-שֵׁם שֶׁהִיא מְלַבֶּשֶׁת אוֹתָנוּ, כִּי רַבִּי יוֹחָנָן קָרָא
לְמָאנָה מְכַבְּדוֹתָא [לְבַגְדֵי מְכַבְּדִי], וְעַל-יְדֵי זֶה
נִקְרָאת כְּבוֹד אֵל, וְהֵן מְאִירִין זֶה לָזֶה: הַנְּשָׁמוֹת
מְאִירִין לְהַתְּפִלָּה בְּבַחֲנֵי בְּבַחֲנֵי הָעֲלֹאת מִן
נוֹקְבִין [הַשְּׁתוֹקְקוֹת הַשְּׂכִינָה וְהַכְּנָתָה לְזוּג, כִּי הַתְּפִלָּה
מְרַמֶּזֶת עַל הַשְּׂכִינָה, וְנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל גּוֹרְמִים הַשְּׁתוֹקְקוֹת
לְשְׂכִינָה וּמְכִינִים אוֹתָהּ לְזוּג כַּמְבֹאֵר לְקַמּוֹן], וְהַתְּפִלָּה
מְאִירָה לְהַנְּשָׁמוֹת בְּבַחֲנֵי חֲדוּשִׁין, שֶׁהִיא מְחַדֶּשֶׁת
אוֹתָם בְּבַחֲנֵי עֵבוֹר, וְהַנְּשָׁמוֹת הַמְּלַבְּשִׁין בְּתְפִלָּה
הַמּוּבָאוֹת לְצַדִּיק שֶׁבְּדוֹר הֵם בְּבַחֲנֵי (תְּהִלִּים מה):
בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רְעוּתֶיהָ מוּבָאוֹת לָךְ:

אמר רבה בר בר חנה: זמנא חדא הוה קאזלינן
בספינתא [פעם אחת הלכנו בספינה], וחזינן ההוא

כורא [וראינו אותו דג] רשב"ם:

דיתבא לה חלתא אגבה
[שנאסף לו חול על גבו],
חול נקבץ על גבו: וקדח.
וקדחה אגמא עלוה
עשבים על החול: וסברינן
[וצמחו עליו עשבים].
יבשתא היא. איי היס היא:

סברינן יבשתא הוא

[חשבנו שיבשה היא], וסלקינן ואפינן ובשלינן אגבה
[ועלינו ואפינו ובשלנו על גבו], וכד חם גבה אתהפיך
[וכאשר התחמם גבו התהפך הדג]. ואי לאו דהוה
מקרבא לספינתא הוה טבעינן [ואם לא שהיינו קרובים
לספינה היינו טובעים]: (בבא בתרא ע"ג ע"ב)

וזה שאמר רבה בר בר חנה: חזינן להאי כורא וכו'.
כי בגלותנו, כביכול, הקדוש - ברוך - הוא בהסתרת
פנים, כמו שכתוב (תהלים ל): הסתרת פניך, שהוא
בחינות רחמים, ופנה ערף, שהוא בחינות דין. וכל
תפלותינו ובקשתנו על זה שפנה ערף אלינו, שיחזר
את פניו, כמו שכתוב (שם פו): פנה אלי; וכמו שכתוב
(במדבר ו): יאר ה' פניו.

וכשֶׁאָנוּ רוֹאִים אַרְךָ הַגְּלוּת, וּבְכָל יוֹם אֲנַחְנוּ
 צוֹעְקִים אֵלָיו וְאִינָם נוֹשְׁעִים, וַיֵּשׁ מֵעַמְּנוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל,
 שְׁטוּעִים חֶסֶד וְשָׁלוֹם, בְּלִבָּם, שֶׁכָּל הַתְּפִלוֹת הֵם לְרִיק.
 אֲבָל בְּאֵמֶת כָּל הַתְּפִלוֹת, הַצְּדִיקִים שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר
 הֵם מַעֲלִים אוֹתָם, וּמְקִימִים אוֹתָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב:
 וַיִּקָּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. וּמַעֲלִין כָּל שִׁיפָא וְשִׁיפָא
 לְדוֹכְתָהּ [וּמְכַנְּיָסִים כָּל אִבְר וְאִבְר לְמִקוּמוֹ], וּבּוֹנִין
 קוֹמְתָהּ שֶׁל הַשְּׂכִינָה מֵעַט מֵעַט, עַד שִׁישִׁתָּלֵם שְׁעוֹר
 קוֹמְתָהּ, אֲזַי בּוֹא מְשִׁיחַ, דָּא [זֶה] מֹשֶׁה, וַיִּשְׁלִים
 אוֹתָהּ וַיִּקָּם אוֹתָהּ בְּשָׁלוֹמוֹת.

וְזֶה פְּרוּשׁ חֲזִינָא לְהַאי כּוּרָא – הוּא בְּחִינַת צְדִיק
 הַדּוֹר, הַנִּקְרָא דָּג, זֶה בְּחִינַת מֹשֶׁה מְשִׁיחַ; דִּיתְבָּא לֵה
 חֲלֵתָא אַגְבָּה – הֵינּוּ הַתְּפִלוֹת שֶׁאָנוּ מִתְּפַלְלִים עַל זֶה
 שֶׁכְּבִיכּוֹל פָּנָה עֵרֶף אֵלֵינוּ; יִתְבָּא לֵה – הֵינּוּ [זֶה]:
 וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה, כִּי צָרִיךְ לְהִבְיֵא וּלְקַשֵּׁר
 אֶת הַתְּפִלָּה לְהַצְּדִיק שֶׁבְּדוֹר; וְקִדְחֵי עֲלֵה אַגְמָא – הֵינּוּ
 [אֵלוֹ] הַנְּשָׁמוֹת הַבָּאִים עִם הַתְּפִלָּה, בְּחִינַת בְּתוּלוֹת
 אַחֲרֵיהֶן רְעוּתֵיהֶן וְכוּ', כִּי הַנְּשָׁמוֹת הֵן נִקְרָאִין עֲשָׁבִין
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל טו): רַבְּבָה כְּצִמְחַת הַשָּׂדֶה נִתְתִּיךְ.
 וְסַבְרִינָן יְבִשְׁתָּא הוּא – הֵינּוּ [כְּלוֹמַר] שֶׁהַתְּפִלוֹת אֵינָם
 עוֹשִׂים פְּרוֹת; אֲבָל בְּאֵמֶת אֵינּוּ כּוֹ, אֶלָּא סְלִקִּין

וּאֲפִינָן וּבִשְׁלִינָן - הֵינּוּ [כְּלוּמַר] כָּל הַתְּפִלוֹת סִלְקִינָן
 וְעוֹלִין, וְכָל מַה שְּׁמַרְבִּין בַּתְּפִלָּה, נִבְנָה הַשְּׂכִינָה בְּיוֹתֵר
 וּמְכִינָה אֶת עֲצָמָה לְזוּוג, וְזֶה אֲפִינָן וּבִשְׁלִינָן - כִּי אֲפִיָּה
 וּבְשׂוּל הֵם הַכָּנָה לְאֲכִילָה, לְבַחֲנֵת זְווג, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
 (בְּרֵאשִׁית לט): כִּי אִם הֶלְחַם אֲשֶׁר הוּא אוֹכֵל. כְּשִׁישְׁתִּלֵּם
 קוּמָה שֶׁל כָּל הַשְּׂכִינָה, הֵינּוּ [זֶה] עַל-יְדֵי רֵב הַתְּפִלוֹת,
 יִכְמְרוּ רַחֲמֵינוּ, וְיִתְהַפֵּךְ מֵדַת הַדִּין לְמֵדַת הַרַחֲמִים.

וְזֶה כֵּד חֵם - הֵינּוּ [כְּלוּמַר] כַּאֲשֶׁר יִכְמְרוּ רַחֲמֵינוּ.
 גִּבָּה אֶתְהַפֵּךְ - הֵינּוּ [כְּלוּמַר] שְׁיִתְהַפֵּךְ מֵדַת הַדִּין
 לְמֵדַת הַרַחֲמִים. וְאִי לֹא הוּי מְקַרְבִּינָן לְסַפִּינְתָא -
 הֵינּוּ [כְּלוּמַר] לְמַעַנֵי לְמַעַנֵי אַעֲשֶׂה זֹאת (יִשְׁעִיָּה מֵח)
 כְּדֹאִיתָא [כְּמוֹ שְׂמוּבָא] בַּמְדַּרְשׁ (וַיִּקְרָא פ' כז): מִי
 הִקְדִּימְנִי וְאֲשַׁלֵּם לוֹ, מִי עָשָׂה לִי מְזוּזָה קֶדֶם שְׁנַתְתִּי
 לוֹ בֵּית וְכוּ'. נִמְצָא, שֶׁכָּל הַמַּעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁלָּנוּ וְכָל
 הַתְּפִלוֹת, הַכֹּל מֵאֲתוֹ, וְאִין רָאוּי לְחַשֵּׁב לְקַבֵּל שְׂכָר
 עַל שׁוּם דְּבָר, וְאִף-עַל-פִּי שְׁנִרְאָה שְׁעַל-יְדֵי תְּפִלְתָּנוּ
 וְתוֹרַתָּנוּ יִהְיֶה הַגְּאֻלָּה, אִף-עַל-פִּי-כֵן צְרִיכִין אֲנַחְנוּ
 לְחַסְדּוֹ, שֶׁבְּחַסְדּוֹ יִגְאֵל אוֹתָנוּ. וְזֶה אִי לֹא מְקַרְבִּינָן
 לְסַפִּינְתָא - זֶה בְּחִינַת חֶסֶד, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ
 ז"ל: הַסְּפִינָן רַבֵּן חֲסִידִים, אִי [אִם] לֹא חֶסֶד
 טְבַעֲינָן [הֵינּוּ טוֹבְעִים] חֵס וְשָׁלוֹם בְּגָלוֹת:

וְזֶה פֶּרוּשׁ: אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים – בְּחִינַת תְּפִלָּה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (דְּבָרִים כו): אֵת ה' הָאֲמַרְתָּ הַיּוֹם. כֹּהֲנִים הֵם בְּחִינַת תּוֹרָה, בְּחִינַת נְשָׁמוֹת כַּנ"ל, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (מִלְאָכִי ב): כִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה וְכו'. אֶהְרֹן – בְּחִינַת מִשְׁפָּט, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת כח): וְנָשָׂא אֶהְרֹן אֶת מִשְׁפַּט בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי צָרִיךְ לְהָבִיא כָּל הַתְּפִלוֹת לְבְּחִינַת מִשָּׁה מְשִׁיחַ, וְהוּא יָקִים אֶת הַמִּשְׁכָּן. וְזֶה פֶּרֶשׁ רַש"י: לְהַזְהִיר הַגְּדוֹלִים עַל הַקְּטָנִים, הֵינוּ [כְּלוֹמַר] צָדִיק הַדּוֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשָּׁה מְאֹר הַגְּדוֹל, יִזְהִיר וְיֹאִיר אֶת הַתְּפִלָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מְאֹר הַקְּטָן.

וּלְנַפֵּשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמּוּיו – הֵינוּ [כְּלוֹמַר] עַל-יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית כַּנ"ל. כַּמּוּבָא בַּזֶּהר: עֲקָרָא דִּיצְרָא בִישָׂא עַל עַרְוִין וְהִיא עֲקָרָא דְמִסְאָבוּתָא [עֲקָרָא יִצְרָהָרַע עַל עַרְוִוֹת וְהִיא עֲקָרָא דְהַטְמָאָה]. וְכַשֵּׁיִשְׁמֹר אֶת הַבְּרִית, זֹכֶה לְבְּחִינַת תְּפִלָּה כַּנ"ל, וְזֹכֶה לְבְּחִינַת תְּהִלַּתִּי אַחַטָּם לָךְ, כִּי עֲקָר הָרִיחַ תָּלוּי בְּטָהֳרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה (סוּטָה מח): מִשְׁבַּטְלָה הַטְּהָרָה, בְּטָלָה הָרִיחַ. כַּמְבָּאָר מַעֲשֵׂה בַגְמָרָא [בְּתַלְמוּד] (שָׁם מ.ט). שֶׁאָמַר: רִיחָא דְחַנוּנִיתָא [רִיחַ שֶׁל חַנוּנִיתָא – סוּג שֶׁל תְּמָרִים] אֲנִי מְרִיחַ. אָמַר לֵיה [אָמַר לוֹ]: בְּנִי, טְהָרָה יֵשׁ בְּךָ:

ג

אָמַר רַבָּה בַּר בַּר חֲנָה: רַשְׁבַּ"ם:
 לְדִידֵי חֲזִי לִי הֵהִיא אַקְרוּקְתָא. צַפְרָדַע: כְּאַקְרָא
 אַקְרוּקְתָא דִּהְוֵי כִּי דִּהְגְרוּנִיא. גְּדוּל הֵיָה כְּאוֹתָהּ
 אַקְרָא דִּהְגְרוּנִיא [רְאִיתִי כְּרַד: וְאַקְרָא דִּהְגְרוּנִיא כְּמָה
 צַפְרָדַע שְׁהִיתָה גְּדוּלָה כְּמוֹ הוּוֵי שְׁתִּין בְּתִי. תְּלַמּוּדָא
 הָעִיר הִגְרוּנִיא], וְאַקְרָא קְאָמַר לָהּ [הַתְּלַמוּד אֹמֵר
 דִּהְגְרוּנִיא כְּמָה הוּוֵי זֹאת]: אַתָּא תְּנִינָא. רַבָּה
 שְׁתִּין בְּתִי [וְהָעִיר קְאָמַר לָהּ [הָאִמּוּרָא רַבָּה אֹמֵר
 הִגְרוּנִיא כְּמָה גְּדוּלָה? זֹאת]: פּוּשְׁקִנְצָא. עוֹרֵב
 שְׁשִׁים בְּתִים], אַתָּא נְקֵבָה:
 תְּנִינָא בְּלַעָה [בָּא תְּנִין

וּבְלַע אֶת הַצַּפְרָדַע] אַתָּא פּוּשְׁקִנְצָא וּבְלַעָה לְתְּנִינָא
 [בָּא עוֹרֵב־נְקֵבָה וּבְלַע אֶת הַתְּנִין], וּסְלִיק יְתִיב בְּאֵילָנָא
 [וְעָלָה וַיֵּשֶׁב עַל גַּבֵּי אֵילָן]. תָּא חֲזִי כְּמָה נְפִישׁ חִילָה
 דְּאֵילָנָא [בּוֹא וּרְאֵה כְּמָה רַב כַּחוֹ שֶׁל הָאֵילָן]:

הִנֵּה מִי שְׁשׁוֹמֵעַ נְגִינָה מִמְּנַגֵּן רְשָׁע, קֶשֶׁה לוֹ
 לַעֲבוֹדַת הַבּוֹרָא, וְכִשְׁשׁוֹמֵעַ מִמְּנַגֵּן כָּשֵׁר וְהַגּוֹן, אֲזִי
 טוֹב לוֹ, כְּמוֹ שְׁיִתְבָּאֵר.

כִּי הִנֵּה קוֹל הַנְּגִינָה נִמְשַׁכֶּת מִן הַצַּפְרִים, כְּדֹאִיתָא

[כְּמוֹ שְׁמוּבָא] בְּמִדְרָשׁ (וַיִּקְרָא פ' טז): מִפְּנֵי מָה מִצְרַע
 טְהָרְתוּ תְלוּיָהּ בְּשֵׁתֵי צַפְרִים חֵיוֹת טְהוּרוֹת, יְבוֹא
 קִלְנִיָּא [מִשְׁמִיעַ קוֹל] וַיִּכְפֹּר עַל קִלְנִיָּא [מִשְׁמִיעַ קוֹל].
 כִּי נִלְקָה מִחַמַּת קוֹלוֹ, שְׁדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע. נִמְצָא מִי
 שֶׁהוּא כָּשֵׁר, נִמְשַׁכֵּת הַנְּגִינָה שְׁלוֹ מִן הַשְּׁתֵי צַפְרִים
 חֵיוֹת טְהוּרוֹת. וְכָתוּב בַּזֹּהַר (וַיִּקְרָא דף נג:), שֶׁהַשְּׁתֵי
 צַפְרִים הֵנ"ל יוֹנְקִים מֵאַתֵּר דְּנִבְיָאִים יִנְקִין [מִמָּקוֹם
 שֶׁהַנְּבִיאִים יוֹנְקִים]. לְכֹךְ נִקְרָא הַמְּנַגֵּן חֲזוֹן, מִלְּשׁוֹן
 חֲזוֹן, הֵינּוּ לְשׁוֹן נְבוּאָה, כִּי לֹקַח הַנְּגִינָה מֵאַתֵּר
 דְּנִבְיָאִים יִנְקִין [מִמָּקוֹם שֶׁהַנְּבִיאִים יוֹנְקִים].

וְכִשְׁהַמְּנַגֵּן הוּא רָשָׁע, אֲזִי הוּא לֹקַח הַנְּגִינָה שְׁלוֹ
 מִצַּפְרִים אַחֲרוֹת שֶׁבִּבְקִלְפָּה. וְכָתוּב בַּזֹּהַר כִּי הַצַּפְרִים
 שֶׁבִּבְקִלְפָּה יוֹנְקִין מִדְּדֵי הַמַּלְכוּת, וְכֹד אֶתְפִּלֵּג לִילִיָּא
 כְּדִין כְּרוּזָא כְּרוּז [וְכֹאשֵׁר מִתְחַלֵּק הַלֵּילָה אֲזִי הַכְּרוּז
 מְכָרִיז]: כַּצַּפְרִים הָאֲחוּזוֹת בַּפָּח כְּהֵם יוֹקְשִׁים
 בְּנִי-אָדָם.

וְהַתְּקוּן הוּא שְׂיוֹכֵל לְשִׁמְעַ נְגִינָה מִכָּל אָדָם, הוּא
 עַל-יְדֵי שְׂיִלְמַד בְּלִילָה תוֹרָה שְׁבַע-לְפָּה, הֵינּוּ גְמָרָא
 [כְּלוֹמַר תְּלֻמוּד], שֶׁהִיא בְּחִינַת לֵילָה. כְּדֹאִיתָא [כְּמוֹ
 שְׁמוּבָא] בְּמִדְרָשׁ: כְּשֶׁהָיָה מֹשֶׁה בְּהַר אֲרַבְעִים יוֹם

וארבעים לילה, לא היה יודע מתי יום ומתי לילה, רק על-ידי-זה כשהיה לומד תורה שבכתב היה יודע שהוא יום, וכשילמד תורה שבעל-פה היה יודע שהוא לילה. נמצא, שהתורה שבעל-פה היא בחינת לילה, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין כד.): במחשכים הושיבני זה תלמוד בבלי. וכתוב [וכתוב] (בראשית א): ולחשך קרא לילה. הינו [כלומר] על-ידי שילמד ש"ס, יתקן השית עזקאין שבקנה [השש טבעות שבקנה], שמהם יוצא הקול. וזהו: קומי רני בלילה (איכה ב), הינו [כלומר] שתהיה תקומה להרנה, הינו [וזה] על-ידי הלילה שהיא גמרא ש"ס [תלמוד].

אך כשילמד שלא לשמה, הינו [כלומר] בשביל שיתקרא רבי, הלמוד אינו בחשיבות כל-כך, וכשילמד בלילה חוט של חסד נמשך עליו ומגן עליו, שלא יזיק לו המחשבה הנ"ל:

ואיתא [ומובא] בכתבי האר"י ז"ל, כי צפרים שבקלפה הם מחין שבמלכות דקלפה, והשתי צפרים חיות טהורות הם בגין המלכות דקדשה. לפיכך נשתבח דוד לפני שאול (שמואל א טז): ויודע נגן; כי הנגינה היא בגין המלכות, לכך ראוי הוא למלכות.

וְזֶה שְׁפָתוֹב אֶצְלוֹ (תְּהֵלִים עח): מֵאַחַר עֲלוֹת הַבִּיאוֹ, הֵינּוּ
 [כְּלוֹמַר] מֵאַחַר הַמִּינִיקוֹת, הֵינּוּ [זֶה] נֶצַח וְהוֹד, כִּי
 הֵם מִינִיקִין לְנִבְיָאִים, וְהֵם בְּנֵין הַמַּלְכוּת:

וְזֶה שְׁאָמַר רַבָּה בַר בַּר חֲנָה: לְדִידִי חֲזִי לִי הֵהִיא
 אֶקְרוּקְתָא, וּפְרַשׁ רַבְּנוּ שְׁמוּאֵל: צַפְרֵדַע, הֵינּוּ [כְּלוֹמַר]
 צַפְרֵדַע. דִּהוּ כִּי אֶקְרָא דְהַגְרוּנִיא - מְלִשׁוֹן קְרָא
 בְּגָרוֹן (יִשְׁעִיָּה נח), הֵינּוּ [כְּלוֹמַר] שְׁהַנְגִינָה נִמְשַׁכַּת מִמֶּנּוּ.
 וְאֶקְרָא דְהַגְרוּנִיא כִּמָּה הוּי שְׁתִּין בְּתִי - הֵינּוּ
 [כְּלוֹמַר] עַל-יְדֵי מָה תִתְקַן בְּחִינַת קְרָא בְּגָרוֹן, עַל-יְדֵי
 שְׁתִּין בְּתִי [שְׁשִׁים בְּתִים], הֵינּוּ [כְּלוֹמַר] עַל-יְדֵי שְׁתִּין
 [שְׁשִׁים] מִסְכָּתוֹת. וּפְרַשׁ רַבְּנוּ שְׁמוּאֵל: תִּלְמוּדָא
 קָאֵמַר לָהּ, הֵינּוּ [כְּלוֹמַר] שְׁיִלְמַד תִּלְמוּד.

אֶתָּא תְּנִינָא בְּלַעָה וּפְרַשׁ רַבְּנוּ שְׁמוּאֵל: רַבָּה קָאֵמַר
 לָהּ, הֵינּוּ [כְּלוֹמַר] עַל-יְדֵי שְׁיִלְמַד שְׁלֵא לְשָׁמָה, יְבַלַּע
 אוֹתָהּ הַנְּחָשׁ. וְזֶה שְׁפַרְשׁ רַבְּנוּ שְׁמוּאֵל: רַבָּה קָאֵמַר
 לָהּ, הֵינּוּ [כְּלוֹמַר] עַל-יְדֵי שְׁיִלְמַד בְּשִׁבִיל שְׁיִתְקַרָּא
 רַבִּי. אֶתָּא פּוֹשְׁקִנְצָא, וּפְרַשׁ רַבְּנוּ שְׁמוּאֵל: עוֹרַב,
 הֵינּוּ [כְּלוֹמַר] עַל-יְדֵי שְׁיִלְמַד בְּלִילָהּ, מְלִשׁוֹן עַרְבִית
 וּבְלַעָה, הֵינּוּ [כְּלוֹמַר] וּמִגֵּן עָלָיו מִן הַנְּחָשׁ הַנַּ"ל.

וּסְלִיק יְתִיב בְּאֵילָנָא - פְּרַשׁ הַמְהַרְשָׁ"א, שֶׁהוּא

בְּחִינַת אַבְרָהָם, שְׁפָתוֹב אֶצְלוֹ (בראשית כא): וַיֵּטַע אֵשֶׁל
 שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶסֶד. הֵינּוּ [כְּלוֹמַר] שֶׁהַחוּט שֶׁל חֶסֶד,
 שְׁנַמְשָׁךְ עָלָיו, מִגֵּן עָלָיו מִן הַנְּחַשׁ הַנ"ל. תָּא חֲזִי
 כַּמָּה נְפִישׁ חֵילָה דְאֵילָנָא הֵינּוּ [כְּלוֹמַר] שֶׁרְבָה
 מִתְמִיָּה אֶת עֲצָמוֹ, שְׁכַל-כֶּךָ גָּבַר עָלֵינוּ חֶסֶדוֹ, שְׁאַפְלוּ
 עַל זֶה יָכוֹל לְהִגֵּן:

וּבְזֶה יִתְיַשֵּׁב הַסְּמִיכוֹת שֶׁל הַמְּשָׁנָה (אבות פ"א): עֲשֵׂה לְךָ
 רֵב, וְקַנְיָה לְךָ חֵבֵר, וְהוּי דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּת,
 כִּי עַל-יָדַי שְׁשׁוּמַעַ הַנְּגִינָה כַּנ"ל, הוּא מְתַקֵּן בְּנֵי
 הַמְּלָכוֹת שְׁלוֹ. וְזֶה עֲשֵׂה לְךָ רֵב, הֵינּוּ [כְּלוֹמַר] שְׁיִתְקַן
 בְּחִינַת מְלָכוֹת, וְזֶה עַל-יָדַי קַנְיָה לְךָ חֵבֵר, הֵינּוּ [כְּלוֹמַר]
 עַל-יָדַי קַנְיָה, שֶׁהַקּוֹל יוֹצֵא מִמֶּנּוּ, שְׁמַחְבֵּר הַשְּׁנַי
 כְּרוּבִים לְהִיּוֹת פָּנִים בְּפָנִים כְּמַעַר אִישׁ וְלִיּוֹת, בְּזִמְן
 שְׁיִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם. וְאַזִּי, כְּשִׁיתְקַן בְּחִינַת
 מְלָכוֹת שְׁלוֹ וְיֻכַל לְמַשֵּׁל בְּכָל מָה שְׁיִרְצָה וְיֻכַל לְהַמִּית
 לָזֶה וּלְהַחִיּוֹת לָזֶה, וְנִמְצָא עוֹלָם חֵרֵב, לָזֶה אָמַר: וְהוּי
 דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּת - שְׁצָרִיךְ לְדוֹן אֶת כָּל
 אָדָם לְכַף זְכוּת, כִּי אֵין הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֲפֵץ בְּחֵרְבָן
 הָעוֹלָם, כִּי לֹא לְתַהוּ בְּרָאָה, לְשַׁבֵּת יְצָרָה:

וּבְשִׁבִיל זֶה מְרַגְלָא בְּפִמָּא דְאֲנָשִׁי [רְגִיל בְּפִי הָאֲנָשִׁים]

עֲכָשׁוּ לוֹמַר, שֶׁחֲזָנִים הֵם שׁוֹטִים וְאִינָם בְּנֵי דְעָה, כִּי עֲכָשׁוּ מַלְכוּת דְקִדְשָׁה בְגָלוֹת, וְעַל-כֵּן הִנְגִינָה, שֶׁהִיא נִמְשַׁכַת מֵאַתָּר דְנַבִיאיִם [מֵהַמָּקוֹם שֶׁל הַנְּבִיאִים], מִבְּחִינַת מַחִין וְדַעַת דְמַלְכוּת דְקִדְשָׁה, וְעֲכָשׁוּ שֶׁהַמַּלְכוּת בְּגָלוֹת, וְעַל-כֵּן הִנְגִינָה נִפְגְּמַת, וְעַל-כֵּן הֲחֲזָנִים הֵם בְּלֹא דַעַת, כִּי אֵין לָהֶם כַּח עֲכָשׁוּ לְהַמְשִׁיךְ הִנְגִינָה מִשְׁרָשָׁה שֶׁבְקִדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַחִין וְדַעַת שֶׁל מַלְכוּת דְקִדְשָׁה כַּנִּל.

אַבֵּל לְעֵתִיד, שֶׁיִתְעַלֶּה מַלְכוּת דְקִדְשָׁה, וְיִהְיֶה ה' לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ, אֲזִי תִתְעַלֶּה וְתִשְׁלַם הִנְגִינָה בְּבְחִינַת דַּעַת דְמַלְכוּת דְקִדְשָׁה, שֶׁמֶשֶׁם נִמְשַׁכַת הִנְגִינָה כַּנִּל. וְזֶהוּ (תְּהִלִּים מז): כִּי מֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים זָמְרוּ מִשְׁפִּיל; כִּי אֲזִי, כְּשִׁיְהִי ה' לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ וְיִתְעַלֶּה מַלְכוּת דְקִדְשָׁה, אֲזִי זָמְרוּ מִשְׁפִּיל, הִינוּ [כְּלוֹמַר] שֶׁחֲזָנִים הַמְזַמְרִים יִהְיוּ בְדַעַת וּבִשְׂכַל עַל-יְדֵי שֶׁיִתְעַלֶּה מַלְכוּת דְקִדְשָׁה, וְיִקְבְּלוּ הִנְגִינָה מִשְׁרָשָׁה שֶׁבְקִדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת וּמַחִין שֶׁל מַלְכוּת דְקִדְשָׁה כַּנִּל:

שִׁיךְ לְעִיל [לְמַעְלָה] וְזֶהוּ: כִּי גְדוֹל מַעַל שָׁמַיִם חֲסָדָךְ (תְּהִלִּים קח). שָׁמַיִם הוּא בְּחִינַת קוֹל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב:

משמים השמעת קולך; כי על-ידי החסד, הינו
 [כלומר] בחינת חוט של חסד, הנמשך על-ידי
 שלומד תורה בליטה, על-ידי זה נתתקן הקול כנ"ל,
 וזהו כי גדול מעל שמים חסדך כנ"ל:

השתי צפרים דקדשה, שמשם הנבואה נמשכת, הם
 בגין מלכות דקדשה, ועל-כן העמדת מלך היה על-פי
 נבואה ככל מלכות בית דוד שהיה על-פי נבואה.
 והנבואה נמשכת מן הכרובים, שהם בחינת שתי
 צפרים הנ"ל, שהם בגין מלכות דקדשה כנ"ל:

מאחר עלות הביאו, הינו [כלומר] מאחר המיניקות,
 כי הם ינקין לנביאים [מניקים לנביאים] וכו' כנ"ל.
 וזהו מאחר עלות, הינו שדוד המלך עליו השלום היה
 יכול לתקן ולהעלות גם הנגינה, שאינו מאדם כשר,
 להעלותה אל הקדשה. וזהו מאחר עלות הביאו, הינו
 [כלומר] גם הנגינה, שהיא מאחורי הקדשה, בבחינת
 מאחר עלות, מאחר המיניקות, כי הנגינה דקדשה
 הוא מאתר דנביאים ינקין [מהמקום שהנביאים
 יונקים], והנגינה שאינו בקדשה היא בחינת מאחר
 עלות, מאחורי הקדשה, ודוד המלך עליו השלום היה
 יכול לתקן נגינה זו גם-כן, ועל-ידי זה נתעלה

מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה כַּנְּל. וְזֶהוּ מֵאַחַר עֲלוֹת הַבֵּיאוֹ
לְרַעוֹת בֵּיעָקֵב וְכוּ'; כִּי עַל-יְדֵי זֶה זָכָה לְמַלְכוּת כַּנְּל.

ד לשון רבנו זכרוננו לברכה

אֲנֹכִי יי אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית
עֲבָדִים: (שְׁמוֹת כ)

א כְּשֵׂאֲדָם יוֹדַע, שְׁכָל מֵאֲרַעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ,
זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב
(תְּהִלִּים נו): בַּה' אֱהַלֵּל דְּבַר, בְּאֱלֹהִים אֱהַלֵּל דְּבַר; וְזֹאת
הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ
זְכוֹרָנִם לְבִרְכָה (פְּסָחִים ג): בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד
וְכוּ'. וְהִקְשׁוּ: וְכִי הָאֲדָנָא לָאו הוּא אֶחָד [וְכִי כָּעַת אֵינוֹ
אֶחָד]. וְתִרְצוּ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרָנִם לְבִרְכָה: הָאֲדָנָא [כָּעַת]
מְבָרְכִין עַל הַטּוֹבָה הַטּוֹב וְהַמְטִיב, וְעַל הַרְעָה – דִּין
אֲמַת; וְלַעֲתִיד – כְּלוֹ הַטּוֹב וְהַמְטִיב, שְׂיִהְיֶה שֵׁם ה'
וְשֵׁם אֱלֹקִים אֶחָדוֹת אֶחָד:

ב וְזֹאת הַבְּחִינָה אֵי אִפְשָׁר לְהַשִּׁיג אֶלָּא כְּשִׁמְעָהּ
בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה מֵהַגְּלוּת מִבֵּין הָעֲכוּ"ם [אֲמוֹת
הָעוֹלָם], כִּי עַכְשָׁו הַמַּלְכוּת וְהַמְמַשְׁלָה לְהָעֲכוּ"ם
[לְאֲמוֹת הָעוֹלָם], וּבְשִׁבִיל זֶה נִקְרְאִים עֲבוֹדַת-אֱלִילִים